

המנהל הפדגוגי

אגף א' חינוך מיוחד, אגף זה"ב, נגישות
ואורח חיים בטוח

מנהל חברה ונוער

אגף שלי"ח וידיעת הארץ

הנגשה של פעילות חוץ מוסדית לתלמידים עם מוגבלות – סיורים וטיולים

* המצגת כתובה בלשון זכר אך מתייחסת לשני המינים

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

← מתוך חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תשנ"ח-1998:

"בעל מוסד חינוך יבטיח כי פעילות חינוכית מחוץ לבית הספר תהיה נגישה בהתאם לצורכי התלמידים;

בפעילות מהסוגים המפורטים להלן, תינתן עדיפות לפעילות כללית נגישה, ואולם ניתן במקרים מיוחדים לקיים פעילות נפרדת ובלבד שהובטח קיומה של חלופה נגישה הולמת ומכבדת הפתוחה לכלל התלמידים, שישתתפו בה תלמידים עם מוגבלות ותלמידים ללא מוגבלות; סוגי הפעילות כאמור: טיולים, פעילות ספורט ופעילות אתגרית."

← ביולי 2018 אישרה הכנסת את תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות- התאמות

נגישות פרטנית לתלמיד ולהורה

מבוא

**צוות המוסד החינוכי יערך
מבעוד מועד להנגשת הסיורים,
הטיולים והפעילויות החוץ בית
ספריות, בהתאם למדיניות
והנחיות משרד החינוך**

**מערכת החינוך פועלת למתן
שוויון הזדמנויות לכלל תלמידיה
ותומכת בשילובם של תלמידים
עם מוגבלות בפעילויות המוסד
החינוכי**

**הסיור / הטיול המתקיים מחוץ
לכותלי המוסד החינוכי הוא חלק
בלתי נפרד מהמערך הלימודי-
חינוכי של בית הספר**

תלמידים עם מוגבלות

הפרעות נפשיות	עיוורון/ לקות ראייה	חרשות/ כבדות שמיעה	מוגבלות פיזית
לקויות למידה	תסמונות, מחלות נדירות, מצב בריאותי	אוטיזם	מוגבלות שכלית התפתחותית
הפרעות התנהגות	משכל גבולי	עיכוב התפתחותי	עיכוב שפתי

גם תלמידים עם מוגבלות זמנית זכאים להנגשה של פעילות חוץ וטיולים ✎
ישנם מצבים בהם לתלמיד יותר ממוגבלות אחת ✎

הנגשה טיולים וסיורים – תכנית המוסד החינוכי*

* מצגת זו מתייחסת לטיולים ולסיורים אך המוסד החינוכי ינגיש את כל הפעילויות החינוכיות המתוכננות כגון: סל תרבות, טקסים וכד' בכפוף להנחיות חוזר מנכ"ל

משרד החינוך

הנגשת סיורים וטיולים – פעולות ומהלכים

1. **אפריל-מאי – ישיבה לתכנון סיורים והטיולים לשנה העוקבת** – בהשתתפות רכז הטיולים הבית ספרי, רכז

השכבה ונציג חברת הטיולים

2. **תכנון סיורים וטיולים בשכבה בה לומדים תלמידים עם מוגבלות** – ישתתפו גם מחנך הכתה, היועצת

ומומחה תחום מהמתי"א (תיעוד-טופס 7ג')

3. **שיח עם התלמיד והוריו** – עם גיבוש התכנית השנתית יתקיים שיח בהשתתפות התלמיד עם המוגבלות והוריו

4. **טפסים נדרשים** – במידה ויש צורך בהנגשות הכרוכות בתקצוב יש למלא טפסים נדרשים בהתאם להנחיות (7א',

7ב' ו- 7ד')

5. **במהלך הטיול** – התאמות וליווי התלמיד

6. **בסיום הטיול** – סיכום ותובנות להמשך

טפסים 7 א-ד
לטיול מונגש

יש לשתף את התלמיד והוריו במשך כל התהליך ✎

הערכות להנגשת הטיול- כללי

בדיקת מצב רפואי/רגשי עדכני של התלמיד – תרופות, רגישות למזון, לקויות ורגישויות נוספות

שיחה עם התלמיד וההורים – קבלת מידע עדכני ודגשים שיש לשים אליהם לב

קביעת איש קשר מהצוות החינוכי – אשר ילווה את התלמיד בזמן הפעילות

הסדרת מקום הלינה – בהתייחס להרכב התלמידים איתם יישן בחדר/אווהל, קרבה לאנשי צוות וכד'

הגדרת תפקיד הסייעת/האישי/ת במהלך הטיול – התאמת מקום ישיבת הסייעת/המלווה, מקום הלינה וכד' (בתיאום עם הסייעת/ועם הצוות)*

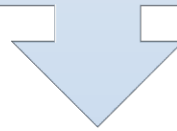
***במקרים שבהם לתלמיד יש סייעת אישית/ליווי**

במידה ויש שינוי במצבו הרפואי/רגשי של התלמיד, על ההורה לעדכן את הצוות החינוכי בהתאם ✎

הערכות להנגשת הטיול - שיח עם התלמיד

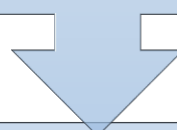
הסבר מפורט ומותאם לתלמיד על תכנית הטיול

כגון: מסלולים, אתרים, סדר יום- ניתן להמחיש את התכנית באמצעים חזותיים (סיור וירטואלי, תמונות, מפות סרטונים וכדומה)

שיחה עם התלמיד על אתגרים וקשיים (צפויים ובלתי צפויים)

ודרכי התמודדות אפשריות (שירותים, לבוש, אוכל, סיטואציות חברתיות ועוד)

סיוע להערכות והתארגנות התלמיד לטיול

אריזת התיק, רשימת ציוד, קוד לבוש, התנהגות מתאימה וכדומה

השיח יתקיים באופן מותאם לגילו ולתפקודו של התלמיד למתן מידע, תיאום ציפיות ומקום לשאלות

הערכות במהלך הטיול

תכנון ושיקול דעת בהתייחס למגוון היבטים כגון:

בחירה מושכלת של מקום ישיבת התלמיד – בהסעה ובפעילות בשיתוף התלמיד

ארגון וסקירה של סדר היום הצפוי כל בוקר – עם הצוות ועם התלמיד, תוך שימת דגש לאתגרים הצפויים לתלמיד

בחירה מתאימה של מקום התלמיד – בזמן הדרכות בשטח (מידת הקרבה למדריך)

הנגשה והתאמה של תכני ההדרכה – פישוט לשוני של הוראות, הקראת המשימות במהלך הפעילות וכדומה
(במידת הצורך)

סיכום בסיום כל יום – בדיקת מצב/התמודדות התלמיד והערכות בהתאם להמשך הטיול

שינויים בהיערכות לפי הצורך – במידת הצורך עדכון הצוות החינוכי, הורי התלמיד והתלמיד עצמו

התאמות לתלמידים עם מוגבלות

במידת הצורך היערכות להתאמות כגון:

תלמיד עם לק"ר

תכנון זווית הראייה הנדרשת
בפעילויות השונות ודגשים נוספים
מול מורת הלק"ר

כללי

התחשבות בתפקודי ובצרכיו של
התלמיד, כגון קשב וריכוז, תמיכה
חברתית, הצורך בקשר ובקרבה של
איש צוות מוכר וכד'

תלמיד עם מגבלה מוטורית

להיערך להנגשת מסלול הטיול
והתחבורה

תלמיד עם לק"ש

לבחון את הצורך בשימוש בהגברה,
הושבת התלמיד במרחק קרוב אל
המורה/הדובר העיקרי ובזווית
המאפשרת ראיית פני המורה

תלמיד עם תקשורת תומכת

חליפית (תת"ח)

עדכון הלוחות לקראת הפעילות

מקרא:

לק"ש – לקות שמיעה

לק"ר – לקות ראייה

תת"ח – תקשורת תומכת חליפית

סיכום ועיבוד הטיול

רכיבי הנגשה בתקצוב משרד החינוך

הסעה מונגשת

נגישון

תשלום בגין לינה
וכלכלה למלווים

רכיבי הנגשה בתקצוב משרד החינוך

תקרת ההשתתפות מצד המשרד	חוות דעת נדרשת		סוג ההנגשה
	שאר המוגבלויות	מוגבלות פיזית, תסמונות, מחלות מיוחדות, מצב בריאותי	
עד 1,500 ₪ ליום	במקרים חריגים ובחתימת מומחה תחום לקות	מומחה תחום מוגבלות פיזיות במתי"א	הסעה נגישה
עד 1,500 ₪ ליום (יתכנו שינויים בהתאם לעלות הממוצעת בשוק)	לא רלבנטי	מומחה תחום מוגבלות פיזיות במתי"א	נגישון
- לסייע/ת בכיתת חנ"מ עלות הלינה תחושב בתכנון הטיול ותמומן ע"י המוסד החינוכי כמו לכלל הצוות החינוכי - מימון לינה למלווה אישי לתלמיד- עד 145 ₪ ללילה	- לתלמידים עם מוגבלות אשר זכאים לסייע/ת בשגרת הלימודים - לתלמידים עם מוגבלות אשר אושר להם ליווי לפעילות/ טיול - סיוע/תגבור בכיתת חינוך מיוחד עבור הפעילות		תקצוב לינה וכלכלה למלווה אישי לתלמיד במקרים בהם הטיול/ הפעילות כוללת לינה

ליווי במהלך הטיול

טפסים 7 א-ד
לטיול מוגש

לתלמיד עם סייע/ת בשגרה – הרשות/הבעלות תממן את ליווי הסייע/ת בפעילות

אם אין באפשרות הסייע/ת שבשגרה ללוות את הטיול – באחריות המוסד החינוכי לפנות לרשות/לבעלות להיערכות לליווי התלמיד

ניתן להגיש לרשות/לבעלות בקשה לסייעת – בגין תלמיד עם מוגבלות ללא סייע/ת בשגרה

ניתן לבקש החזר ממשרד החינוך – על כלכלה ולינה עבור המלווה (טופס 7א')

הרשות/המסגרת החינוכית לא ידרשו מההורה לצאת כמלווה ולא יתנו את השתתפות התלמיד בהגעת ההורה, אלא אם

קיימת בעיית התנהגות (באישור המפקחת הבית ספרית ובכפוף לחוזר מנכ"ל בנושא)

הנגשה בבית ספר/כיתה לחינוך מיוחד

טפסים 7 א-ד
לטיול מונגש

עבור תלמידים עם מוגבלות פיזית או מוגבלות שכלית קשה בכיתה לחינוך מיוחד או בבתי ספר לחינוך מיוחד – **על מומחה תחום מוגבלויות פיזיות למלא טופס 7א' על שם הכיתה** (כלומר עם שם של תלמיד אחד מכל כיתה) **ולהחתים מומחה תחום מוגבלויות פיזיות במתי"א**

ניתן לבקש החזר רק על הסעה אחת ליום עבור כל כיתה

הנגשה לתלמיד עם מוגבלות במסגרת גן

עבור תלמידים במסגרת גן, **הנוהל הוא על פי הגשת בקשה בגין תלמיד יחיד** (על שם תלמיד)

מימון תוספתי בגין רכיבי ההנגשה בגן יעשה ע"י משרד החינוך בכפוף לתקציב קיים

הרשות מחויבת למימון ההנגשה ללא תלות בתקצוב משרד החינוך

הגשת בקשות להחזר

דוח ביצוע להנגשת טיולים -
טפסים 5א' ו- 5ב'

לאחר רכישה וביצוע הנגשה- המוסד החינוכי:

ירכז חשבוניות מס וימלא דוח ביצוע + דו"ח ריכוז חשבוניות (טופס 5א' ו- 5ב')*

יחתים את נציג המתי"א על דו"ח הביצוע

יגיש חשבוניות מס ואת הטפסים 5א' ו- 5ב'* לרשות להחתמה (חתימה וחותמת גזבר הרשות וחותמת הרשות המקומית / הבעלות)

ישלח את הטפסים 5א' ו- 5ב' בצירוף החשבוניות מס למשרד החינוך למייל: tiulim@education.gov.il
עד ה- 15 לאוקטובר של שנת הלימודים העוקבת

* יש למלא את שני הטפסים המופיעים בקישור

קישורים רלוונטיים ואנשי קשר

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תשנ"ח-1998

"טיול מונגש - טיולים ופעילות חוץ בית ספרית – השתלבות והשתתפות תלמידים עם

מוגבלות" נוהלי משרד החינוך

טיולים ופעילות חוץ בית-ספרית- אגף א' חינוך מיוחד

טפסים 7 א-ד לטיול מונגש

קישור לטפסים 5 א' ו-5ב' (דו"ח ביצוע הנגשת הטיול)

לפניות בנושא ההנגשות וברורים לגבי החזרים- נחמה כהן nechamaco@education.gov.il

טיול נעים!!

נגישות

